

co vzít na výpravu?

To, co použijete
během cesty, uložte
nahoru, na dno bato-
hu pak věci, které
potřebujete později.

Na letní víkendovou výpravu si vezmete batoh, do kterého srovnáte vše, co budete potřebovat, ruce by měly zůstat volné. Chcete napovědět?

Na sebe – krátké kalhoty, košili, lehkou bundu, pevné boty a ponožky

Drobnosti – do jedné z vrchních kapes – peněženku, kapesní nůž, tužku, kapesníky, píšťalku, baterku, průkaz do vlaku, KPZ

Náhradní oblečení – dlouhé kalhoty, oblečení na večer (mikina, svetr, teplé ponožky, igelitová pláštěnka, čepice kšiltovka, plavky, spodní prádlo na převlečení

Na spaní – karimatka, spací pytel, tepláková souprava do spacáku

Hygienické potřeby – ručník, mýdlo v pouzdru, žínka, kartáček na zuby a zubní pasta, toaletní papír, kapesníky

Jídelní souprava – ešus s víčkem, hrníček, láhev na vodu, lžice

Potraviný – pro osobní spotřebu i pro společné vaření (čaj, cukr, apod.)

jak si kdo ustele...

Přenocování v přírodě bývá romantické téměř vždy. A kdo je vybaven kvalitním spacím pytle s karimatkou, nemusí se bát ani nepohodlí, ani pozdějších revmatických chorob. Jak vybrat vhodný spacák?

Zajímat nás musí zejména několik parametrů:

➔ **velikost spacáku** – musí být přiměřená postavě uživatele. Příliš velký pytel se špatně vyhřívá, je těžký, v batohu zabírá moc místa. Občas jsou ke koupi spací pytle pro děti, měří na délku jen 150 cm.

➔ **tvar** – pro turistiku má význam hlavně typ „mumie“, liší se stříhem i způsobem uzavírání – na 1 nebo 2 zipy nebo zcela bez nich.

➔ **způsob štítu** – nejlevnější spacáky mají „studené švy“, obě strany jsou prošívané skrz naskrz, proti slunci uvidíte malé dírký.

➔ **roční období** – „letní modely“ nemusí mít tak dobré izolační schopnosti jako ty, které používáme v zimě.

➔ **náplň** – *perli* se hodí pro suché mrazy, špatně schne, nemá být příliš stlačováno, často vadí alergikům, *umělá vlákna* – dobře snášejí stlačování, rychle schnou, neplesniví, jednotlivé druhy se velmi liší izolačními schopnostmi i cenou.

➔ **váha náplně** – do 1 kg jsou spacáky jen pro otužilce a na léto, pro většinu akcí vyhoví náplň 1,5-1,7 kg, pro zimní táboření kolem 2 kg.

kapuci lze stáhnout a zajistit svorkou, vidět je pak pouze obličej

léga kryje zip, aby tudý nefoukalo

zip má dva jezdky, rozepínat jde také od nohou

díky vhodnému tvaru nemá pytel studené kouty

s t a n y

Mít domeček na zádech jako hlemýžď nemusí být příjemné. Lidé proto vymysleli stan. Původní stany byly plátěné, většinou typu „A“. Dnešní áčka jsou obvykle dvouplášťová, materiálem již není přírodní tkanina, ale umělé hmoty, což značně snižuje hmotnost stanů. Vnitřní část je velmi prodyšná, umožňuje účinné odvětrání prostoru od vodních par. Vrchní část, tropiko, naopak vodu účinně zadržuje. Pod ním, v předsíňkách, lze také uschovat batohy a potraviny, případně je zde možné vařit.

Stany typu „kupole“ jsou prostornější a lépe odolávají větru. Konstrukce je nesena ohebnými sklolaminátovými nebo duralovými pruty, proto je stan většinou samonosný, kotvíme ho jen při větru.

řekni, na kterém místě bys postavil svůj stan a proč

batohy

Jak se liší batoh od krosny? Původně byl mezi nimi rozdíl značný – jen krosna měla konstrukci, batoh ne. Moderní batohy však nosný systém mají, je včleněn do jejich zádové části. Ani téměř dokonalý, prostorný batoh ale nemá nožičky, proto je tak důležité pečlivě vybírat, co do něj naložíme. Měl by si ho vždy balit ten, kdo ho pak ponese!

Velikost batohu by měla být úměrná věku a postavě uživatele.

bederní pás je nízko, nemůže plnit svoji funkci

Nestačí mít pouze jediný batoh

Rozhodující je, o jakou akci se bude jednat.

Malý batůžek, chlebník – pouze na svačinu, pláštěnku, peněženku apod. do 2 kg.

Batoh pro jednodenní akce – je vhodný tehdy, jestliže neponesete věci na spaní, jen jídlo, pití, drobnosti, oblečení. Objem je do 40 litrů, váha nákladu do 10 kg, nemusí být vyztužený.

Batoh na víkendové akce – kromě jídla a věcí na převlečení se do něj musí vejít i spacák, případně stan. Objem až 60-70 litrů, celková váha do 20 kg. Měl by mít vyztužená záda a bederní pás k odlehčení váhy popruhů.

popruhy a bederní pás jsou bohatě polstrovány

b a t e r k a

Nejčastěji používáme svítilny s halogenovými žárovkami. Jsou sice velmi výkonné, ale také rychle vyčerpají baterie nebo akumulátory. Jejich účinnost je jen kolem 10%. Nová generace tzv. „studených žárovek“ využívá energie mnohem lépe.

To bílé svítící LED diody vydrží s nepatrným příkonem svítit celé desítky hodin. Na rozdíl od klasických žárovek světlo slabne jen zvolna, nehrozí náhlé zhasnutí.

BATERKA AMERICKÉ ARMÁDY

v rukojeti jsou barevné filtry a náhradní žárovka

LED diody

čelovky umožňují mít stále volné ruce, svítí tam, kam se díváme

obyčejná baterka

BATERKA BEZ BATERÍ!

svítí, dokud mačkaním páčky v držadle poháníme malé dynamo

Nůž je pro táborníka neocenitelným a všestranným nástrojem. Vyberte si takový, který je opravdu kvalitní, dostatečně velký a ostrý. Dobrým testem může být například ukrojení krajice chleba. Osvědčenými výrobky jsou originály „švýcarských nůžů.“

čepel nože se pojistka nesmí viklat

otevíráky, šroubovák

Zavírací nůž nemusí mít mnoho železek, měl by ale mít pojistku.

Většina nůžů je vyrobena z nerezové oceli.

Nůž hlídají: šňůrka a karabinka.

Při práci držte nůž vždy směrem od těla. Ošklivá zranění může způsobit i nůž zcela tupý. Jistě jste šikovní, ale – víte bezpečně, kde máte odřívovou lékárničku a co vlastně obsahuje?

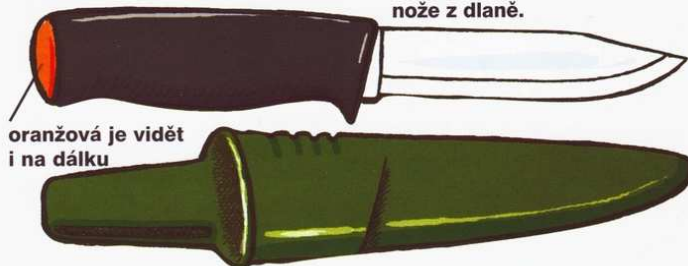
ŠPATNĚ

DOBŘE

Finský nůž určený rybářům a táborníkům

Na dlouhodobější práci je výhodnější použít nože s pevnou rukojetí. Tvarovaná rukojeť zabrání tvoření mozolů, ale i snadnému vyklouznutí nože z dlaně.

oranžová je vidět i na dálku

pouzdro se dá nosit na opasku, jeho tvar znemožňuje noží vypadnout, chrání jak ostří, tak zdraví majitele nástroje

Údržba nože : po práci čepel pouze otřete vlhkým hadříkem a pak ho osušte. Svůj nůž nikdy nemýjte ve dřezu s nádobím, nebo – doma – dokonce v myčce! Ostří obnovujte ručně za pomoci brousů. Elektrická bruska může čepel nože velmi rychle vyhrát a zničit.

seker a

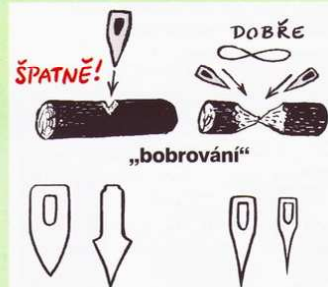
Bez dobré sekery se neobejde žádný pořádný tábor. Pracovat s ní ale mohou jen ti, kteří jsou opatrní a neohroží ani sebe, ani své kamarády.

Univerzálními, lehčími sekerami zvládneme běžné práce včetně odvětňování, těmi těžšími, co mají širší klín, štípeme špalky.

Neméně důležité je topůrko sekery. Bývá z pevného a přitom pružného dřeva, například jasanového. Je zajištěno klínkem ze dřeva nebo ze železa. Sekery s topůrkem zalitým epoxidem nekupte – velmi brzy vypadnou!

Moderní sekery mají topůrko z houževnaté umělé hmoty – většinou z kevlaru. Jejich výhodou je nejen malá váha, ale i dlouhá životnost – přesahuje 10 let.

Nevýhoda? Vím snad jen o jediné – touto sekerou nesmíte zatłoukat hřebíky, mohli byste poškodit jinak velice odolné topůrko.

„kalače“ určené ke štípání dřeva

profily univerzálních seker

hryhryhryhryhryhry

Zkus ostatní zabavit hrou, určitě to dokážeš, jen dodrž několik základních pravidel:

- V knížce si vyber vhodnou hru (musí odpovídat počtu dětí, pořadatelů a také času k přípravě hry, náladě, prostředí, roční době, apod.)
- Hra by měla být jednoduchá, složitější si nech na později.
- Připrav si všechny potřebné pomůcky, zopakuj si pravidla, případně si je stručně napiš, zaveš případné pomocníky.
- Hru uveď krátkým, zajímavým příběhem, legendou, je to důležité hlavně pro dobrodružné hry. Pravidla vylož krátce, ale výstižně, složitější věci raději zopakuj.

Trik: nikdy ostatní nepřekřikuj, naopak občas hlas tajemně ztlum, děti se ztiší a „špicují uši“.

- Přesvědč se, zda pravidla pochopili všichni, nech hráče, aby se na nejasnosti zeptali, všechno jim musí být zcela jasné.
- Nehraj s ostatními, kontroluj dodržování pravidel, v případě sporu buď spravedlivým rozhodčím.

Další hry najdeš v knížkách nebo na internetu, ty, které si vybereš, si zapiš do zápisníku!

Začni třeba touto hříčkou:

Nebe, peklo, nos

Postav se před hráče, říkej jim postupně nahlas tato tři slova a zároveň ukazuj příslušné směry rukou. **Nebe** – je směr vzhůru, **peklo** – směr k zemi, **nos** – směr k nosu. Hráči ihned ukazují příslušné směry, ale řídí se jedině tím, co říkáš. To je velmi důležité. Divají se však na tebe, a tak je ovlivňuje také směrem, který ukazuješ.

A teď pozor! Většinou sice ukazuješ správně, ale občas schválně ukaž směr jiný, než by odpovídal slovu. Například – na slovo **peklo** ukaž vzhůru. Ti, co se nechají zmást, ze hry vypadají. Je-li to možné, hrajte vstoje, kdo vypadne, sedne si. Ten, kdo vypadne poslední, tě vystřídá.

oheň

víčko urychluje vaření

rošt ze silnějších čerstvých větví může být položen na kameny nebo přímo na oheň

rozpálenou nádobu můžeš z ohně lehce sundat pomocí odnímatelné rukojeti

smolná polena borovice ešus pořádně začerní sazemi

zapaluješ oheň po větru nebo, proti němu?

hoří? hoří!

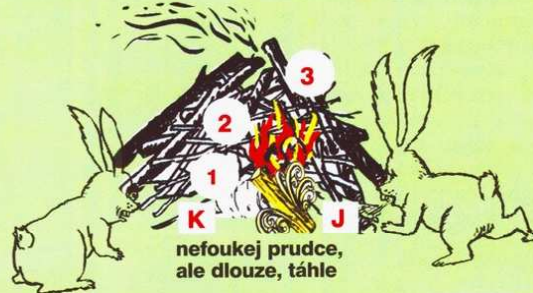
jemné větvičky

silnější klacíky

silné klacky

oheň zapaluj odspodu, z návětrné strany

ježky nařež ze suchých polínek

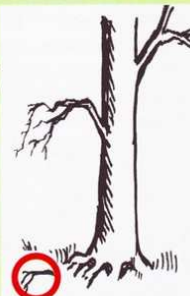
kůra z břízy je jen z padlých kmenů

Snaž se použít pokud možno staré ohniště, kameny zabrání rozšíření ohně i opálení trávy.

Zjistí, odkud vane vítr. Přines si zásobu paliva i vody, ať od ohně nemusíš během vaření odbíhat.

zapalovač na plyn (piezoelektrický) – spolehlivě funguje i po namočení

na zemi bývají větve navlhle

v a ř i č e

Není-li možné použít otevřený oheň, přijdou ke slovu vaříče.

Nejrozšířenější jsou vaříče na plyn. Nešpiní ešusy, rychle je nastartujeme, váha bývá nepatrná. Náhradní náplně se bohužel neprodávají všude, také jejich cena není zcela zanedbatelná.

Hitem se proto stávají malé vaříče na pevné palivo. Spálíte v nich suché klacíky i kusy kůry stejně jako třeba šišky. Rychlost hoření ovlivňuje malý ventilátor poháněný baterií, jeho výkon lze regulovat. Suché klacíky najdete v přírodě téměř všude, tato výhoda vyvažuje trochu vyšší váhu vaříčů. Dřívkače u nás vyrábí například firma Concord.

aby velký plamen neohrozil větrák, lze spojovací trubičku prodloužit,

„dřívkač“ se hladce vejde do ešusu

Pozor, směs plynů je extrémní hořlavina, vyžaduje velmi opatrnou manipulaci!

MŇAM!

aneb pár slov o vaření

Říká se, že láska prochází žaludkem. Toto lidové rčení lze vztáhnout i na výlety do přírody. Příprava teplých pokrmů a nápojů je i zkouškou samostatnosti a tábornické vyspělosti.

Pokud svedeš uvařit čaj, polévku ze sáčku nebo brambory, mohl by ses pokusit také o něco složitějšího.

Dva velmi jednoduché recepty vhodné pro vaření v polních podmínkách nabízíme a přejeme kuchařům: dobrou chuť!

Smažený salám v těstíčku:

V misce rozšlehejte vejce, přidejte mléko, sůl a za stálého míchání i hladkou mouku. Těstíčko musí téci. Silnější salám nakrájený na kolečka asi 1 cm vysoká namáčejte do těstíčka a osmažte na rozpáleném tuku po obou stranách. Jako přílohu podávejte brambory, bramborovou kaši nebo chleba s hořčicí.

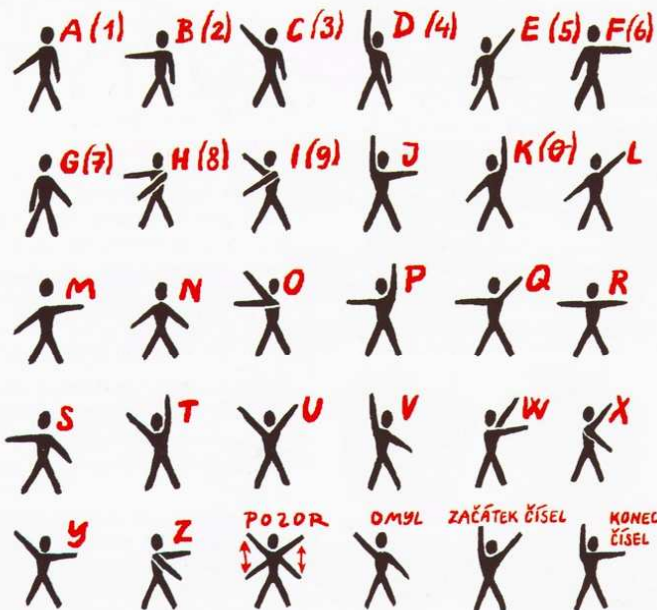
Guláš

Na 5 porcí je třeba půl kilogramu hovězího nebo vepřového masa, použít lze také buřty. Nakrájejte 2-3 větší cibule a na tuku nebo trochu oleje je osmažte do zlatova. Můžete přidat i pokrájená rajčata. Mezitím nakrájejte maso na kostičky, přidejte je do kotlíku s cibulí a prudce je osmažte.

Dolijte asi čtvrt litru vody, přiklopte kotlík poklicí. Nechte maso vysmažit, přidejte 1-2 lžice hladké mouky, dolijte trochu studené vody a vařte ještě asi 5 minut. Celé jídlo dochuťte česnekem rozetřeným se solí, paprikou a majonézou.

Ke guláši podávejte brambory, můžete je nadrobno pokrájené vařit společně s masem, nebo chleba.

Semaforová abeceda

Znaky jsou namalovány tak, jak je vidí příjemce. Na větší vzdálenost použijte barevné signalizační praporky

Dokážete vyluštít, co vám zající signalizují ?

A	AKÁT	1	
B	BLÝSKAVICE	2	
C	CÍLOVNÍCI	3	
D	DAĽAVA	4	
E	ERB	5	
F	FILIPÍNY	6	
G	GRÓNSKA ZEM	7	
H	HRACHOVINA	8	
CH	CHVÁTĀ KNĀMSĀM	9	
I	IBIS	10	
J	JASMÍN BILÝ		
K	KRÁKORÁ		
L	LUPÍNEČEK		
M	MÁVĀ		
N	NĀSTUP		
O	Ó NĀŠ PĀN		
P	PĀPIRNÍCI		
Q	KVĪLĪ ORKĀN		
R	RĀRĀŠEK		
S	SOBOTA		
T	TRĀM		
U	URČENÝ		
V	VINDBRANĪ		
W	VĀGŌN KLĀD		
X	XĒNOKRĀTĒS		
Y	ÝĜĀR MÁVĀ		
Z	ZNĀMĀ ŽĒNA		

TEČKA

mapové značky

	restaurace		stanice horské služby
	pramen		most
	kostel		hájovna, myslivna
	muzeum, galerie		osamělá skála
	železniční zastávka		autokempink
	zřícenina hradu, zámku		hrad, zámek, tvrz
	vodojem, studna		veřejné koupaliště
	kaple		kříž
	jeskyně		pomník
	veřejné tábořiště		místo rozhledu
	přístupná rozhledna		vodní mlýn
	samostatné budovy		hradiště

Najdeš na mapě některé vyobrazené značky?

buzola

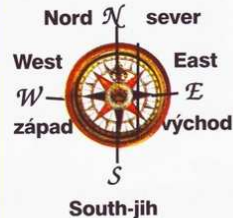
Buzolu (kompas) používáme v prvé řadě k orientaci mapy.

Tím rozumíme natočení mapy tak, aby světové strany na mapě souhlasily se světovými stranami v přírodě. Na správně orientované mapě jsou všechny směry rovnoběžné s odpovídajícími směry v terénu.

Magnetická střelka buzoly se otáčí, její barevně označený konec ukazující k severu bývá označen červeně. Pohyb střelky uklidňuje a brzdí kapalina.

směrová růžice

turistické značení

Pěší značení

Pěší trasy jsou značeny pásovými značkami, které se skládají ze tří vodorovných pásů. Prostřední pás, který určuje barvu značené trasy, je červený, modrý, zelený nebo žlutý. Oba krajní bílé pásy mají značku ještě více zviditelnit. Pásová značka je čtverec o rozměrech 10x10 cm.

V ostrých lomech cesty nebo při jejím odbočení na jinou komunikaci je pásová značka doplněna šipkou. Na společném úseku několika značených tras se používá vícebarevná. Krátké odbočky jsou značeny speciálními značkami odbočka k jinému zajímavému objektu, ke zřícenině hradu, zámku, tvrze, ke studánce, případně také k vrcholu nebo vyhlídce. Tzv. naučné stezky se značí pásovými i místními značkami nebo speciálními značkami naučné stezky.

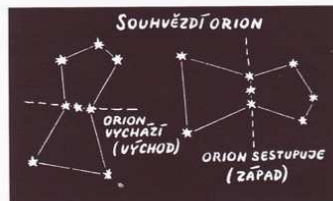
Takto zbarvené značky jsou určeny pro trasy naučných stezek. Velmi užívaná je také značka pro místní značení. Ve městech, vesnicích, na křižovatkách s jinou značenou trasou a na dalších turisticky významných místech jsou tabulky, z nichž se dozvíte název místa, popř. jeho nadmořskou výšku. Směrovky nás informují o kilometrových vzdálenostech k dalším cílům na trase.

Pěší trasy měří v ČR téměř 40 000 km, je na nich vyvěšeno více než 54 711 směrovek a tabulek, instalováno 2 746 směrovníků a 1 590 vývěsních laminovaných map ve stojanech nebo rámech. V evropském i světovém měřítku je takový systém zcela ojedinělý. O značení turistických cest se u nás stará víc než 1100 značkářů z Klubu českých turistů.

orientace bez buzoly

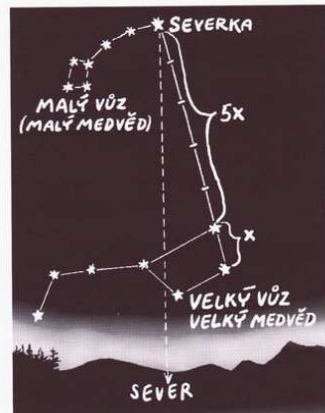

V noci můžeš světové strany určit pomocí hvězd. Severku (Polárku) najdeš tak, že 5x prodloužíš osu zadních kol souhvězdí Velkého vozu. Severka je první hvězdou oje Malého vozu. Spustíš-li ze Severky myšlenou kolmici k obzoru, určíš tím sever.

V zimě je možné určit světové strany podle souhvězdí Orion pozorováním jeho východu a západu. Orientuj se podle polohy tří prostředních hvězd, takzvané Orionova pásu.

Určit pomoci hodinek a slunce kde je sever, není těžké. Hodinky uchop tak, aby byly ve vodorovné poloze, potom jimi otáčeš, až bude malá ručička ukazovat ke slunci. Úhel mezi tímto směrem a dvanáctkou rozpůlíš, ukazuje na jih. Měření je nejpřesnější v zimě, kdy je sluníčko po celý den nízko nad obzorem. V létě musíš při určování směru pamatovat na „letní čas“, je posunut o hodinu kupředu.

Orion v srpnu vychází ve 2 hodiny ráno a zapadá o 12 hodin později. Každý další měsíc vychází o 2 hodiny dříve. Orion je možno pozorovat jen na severní polokouli.

Alespoň jeden uzel umí uvázat téměř každý. Snad kromě těch, kteří mají všechny boty na „lepíky“. Ale jsou i přeborníci, kteří si troufnou na mnohem víc. Víš, že se dá uvázat šest uzlů za neuvěřitelných 12 vteřin? Kdo nevěří, ať tam běží! Třeba do Ostravy, kde každoročně pořádají jednu z uzlařských regat.

Chceš-li se jednou takové akce zúčastnit, nauč se ještě dnes jeden uzel, pak další, a ještě jeden, pak to jde čím dál rychleji, uvidíš!

zkracovačka – používá se k napínání provazů

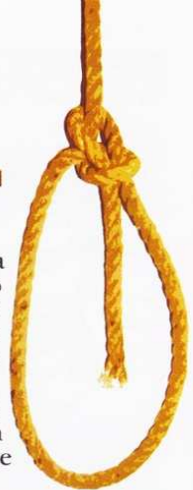
plochá spojka (ambulanční uzel) – na závěsu poraněné ruky netlačí

škotová spojka (škotový uzel) – spojí i nesejně silné provazy

křížová spojka

dračí smyčka – jeden z uzlů, který se nestahuje

rybářská spojka – slouží ke spojení tenkých provázků, vlasců

lodní uzel – jednoduchý, ale naprosto účinný

Ernest Thompson Seton a ti druzí...

Snad každý z nás chtěl alespoň jednou ve svém životě být indiánem, kovbojem, zálesákem, lovcem, zlatokopem nebo tulákem. Četli jsme o nich, viděli je ve filmech. Jednou z prvních velkých inspirací byly knihy zlatokopa, tuláka a zálesáka Jacka Londona nebo Zane Greye či Karla Maye.

Jedním z lidí, kteří stáli u základů woodcrafterského hnutí, byl americký přírodovědec, zálesák, malíř a spisovatel Ernest Thompson Seton. Narodil v Anglii roku 1860, vyrůstal v kanadské divočině.

Již od dětství se snažil o co nehlubší poznávání přírody. Psal o tom, co prožil, své zápisky doprovázel ilustracemi.

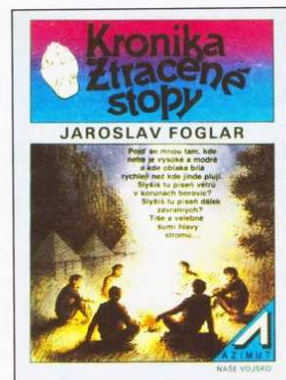
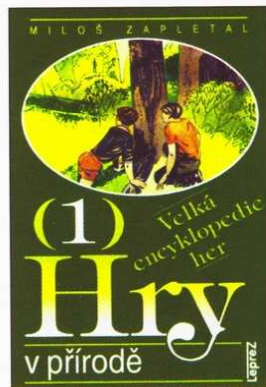
Mnoho let žil mezi indiány, snad také proto si vysloužil přezdívku Černý vlk. Na svých toulkách zažil nemálo dobrodružství, z nich také později čerpal při psaní svých knih Kniha lesní moudrosti, Svitek březové kůry, Dva divoši. Věděl, jak těžké je poznávat vše úplně od začátku, proto se snažil ostatním cestu k přírodě ulehčit. Jeho motem bylo: *Protože jsem poznal trýzeň žízne, chtěl bych vybloubit studnu, z které by mohli i jiní pít.*

V roce 1902 založil E.T.Seton dnes již světové hnutí Woodcraftu – Woodcraft Indians (Lesní, indiánská moudrost). Hlavní vzor viděl v indiánském životě. Cílem byla výchova silného, ušlechtilého jedince uprostřed přírody a v plném souladu s ní.

Na Woodcraft později navázala jiná hnutí pro soužití s přírodou, například skauting, který založil v Anglii roku 1906 generál Robert Baden-Powell. Ten vnesl do nového sdružení vojenskou disciplínu. Brzy na to si skauting získal velký ohlas, mimo jiné i u nás. Zasloužil se o to především prof. Antonín B. Svojsík, zatímco Setonovou základní myšlenkou se nechal inspirovat prof. Miloš Seifert a položil základ dnešní Lize lesní moudrosti. Kromě těchto oficiálních sdružení už na počátku století vznikala u nás i řada sdružení a osad neoficiálních. To se stalo základem pozdějšího trampského hnutí. Průkopníky byli právě

ti, kteří nevstoupili ani do řad skautů, ani jinam, a toulali se přírodou sami. Pro historii našich dětských sdružení měl velký význam spisovatel Jaroslav Foglar. Práci s dětmi zasvětil vlastně celý svůj život. Již dlouho před 2. světovou válkou vedl slavný oddíl Dvojka. Byl redaktorem několika dětských časopisů, napsal desítky nádherných knih. Jistě znáte Hochy od Bobří řeky, Dobrodružství v zemi nikoho, Chatu v Jezerní kotlině, příběhy Rychlých šípů. Z dalších autorů jsou to například spisovatel Mirko Vosátka, cestovatel F. A. Elstner, spisovatel, organizátor a tvůrce her Miloš Zapletal a jiní.

V současnosti kromě našich sdružení (KČT, A-TOM) existují i jiná dětská sdružení se zaměřením na přírodu, např. Junák, Pionýr, Česká tábornická unie (ČTU), Liga lesní moudrosti, Duha, atd. Také trampová ní existuje dodnes, a co je zajímavé, najdete ho pouze v naší zemi...

ZNAK LESNÍ MOUDROSTI
Znakem Setonova Woodcraftu je bílý terč s modrými rohy na červeném podkladu. Bílá barva v kruhu je symbolem čistoty, modré rohy značí sílu. Tento znak s určitými obměnami přijali za svůj nejen woodcraftéři, ale také další organizace a trampové.

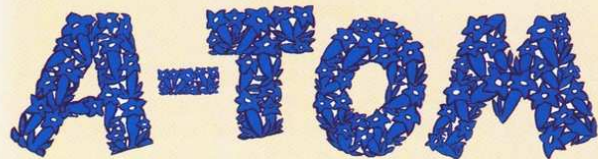
Klub českých turistů je slavnou a historickou organizací s více než stoletou tradicí. V jeho znaku jsou tři stylizovaná písmena – K+Č+T. Už v roce 1888 se rozhodla skupina dam a pánů, kterým byl milý pohyb po vlastních končetinách nebo třeba výlety c. a k. železnicí, že založí turistický spolek. Záštitu nad ním převzal významný cestovatel a mecenáš kulturních a společenských akcí, pan

Vojtěch Náprstek. Činnost KČT na území někdejšího rakousko-uherského císařství se úspěšně rozvíjela. Členové klubu propagovali turisticky zajímavá místa Čech a Moravy, budovali a značili turistické cesty, pořádali přednášky pro veřejnost, započali s vydáváním průvodců a map. Po vzniku Československé republiky v roce 1918 stanul v čele klubu (přejmenovaného na Klub československých turistů) blízký spolupracovník prezidenta Tomáše G. Masaryka, pan Guth - Jarkovský. Autor knížek o dobrém společenském chování vtiskl něco ze svých zásad i klubu. Před světovou válkou měl klub téměř sto tisíc členů a jeho odbory (organizované skupiny členů v obcích a městech) pracovaly po celé Československé republice.

Německá okupace znamenala narušení činnosti klubu na dlouhých šest let. Některal však nikdy úplně pracovat a pod jeho „křídly“ se ukrývali i mnozí skauti či sokolové, jejichž spolky Němci zakázali. Po osvobození roku 1945 se činnost KČT opět začala rozvíjet. Komunistický převrat v roce 1948 však znamenal násilné včlenění klubu do Sokola a následně do Československého svazu tělesné výchovy.

Majetek, který členové klubu od roku 1888 získali, byl zabaven či předán ČSTV. Turistika však v Československu nezanikla. Obětaví turisté obnovovali turistické trasy, značili cesty, organizovali stovky pochodů a srazů. Od šedesátých let pracovaly i TOMy – Turistické oddíly mládeže, jejichž členy jste právě vy.

Klub českých turistů pracuje od svého obnovení v roce 1990 opět samostatně. Spravuje chaty, které se mu po listopadu 1989 vrátily; jeho členové vyrazí na výpravy a na vycházky, značí cesty, stezky, klub vydává mapy a knížky o své činnosti, má vlastní časopis. Pokračuje zkrátka ve všem, čím se ve své stoleté historii může pochlubit.

Asociace turistických oddílů mládeže ČR

Historie Asociace TOM není příliš dlouhá. Začala se psát v roce 1991, tedy o hezkých pár desetiletí později než KČT. Naše sdružení se ale přehlédnout rozhodně nedá. Není jisté náhoda, že se v jeho řadách ocitlo více než 10 000 členů, patří tedy mezi organizace dětí a mládeže k největším.

A jak takové sdružení vlastně funguje? Jeho základními kameny jsou jednotlivé oddíly. Ve své činnosti jsou samostatné. Řídí se pouze stanovami asociace a také obecnými právními předpisy, vše ostatní je čistě na nich.

Nad oddíly bdí ústředí asociace. To sídlí nedaleko od Prahy – v Roztokách. Jeho cílem je vytvářet oddílům co nejlepší podmínky k tomu, aby se mohly věnovat své hlavní činnosti, tedy turistice, táborničení a pobytu v přírodě. Takový systém oddíl – ústředí je velmi jednoduchý, říkáme

mu jednostupňový. Se vznikem krajů vznikly Krajské rady dětí a mládeže. V nich jsme zastoupeni takzvanými krajánky. Jejich úkolem je hájit naše zájmy na úrovni jednotlivých krajů. A co byste možná ještě měli vědět?

Tomici, tedy jejich vedoucí, se vždy po 2 letech scházejí v různých městech na sněmech.

Nejde jim ale jen o přátelská setkání a popovídání. Sněmující hodnotí, co se v uplynulém období povedlo, co méně, a hlavně plánují, jak dál. Když potom vyřídí všechny důležité body programu, dojde i na to popovídaní.

Důležitou součástí sněmů jsou volby devíti členů předsednictva asociace a samozřejmě také předsedy asociace.

Zdá se vám to celé nějak složité? Možná, snad, ale jednodušeji už to bohužel zařídit nejde.

cupy dupy do chalupy...

Znáš místa, kde se nacházejí chalupy, domky, domečky, které vlastní a spravuje Asociace TOM? Jsou rozestry po celém území naší republiky, čas od času k nim přibude další. Chceš-li se o nich dozvědět víc, navštiv internetovou adresu www.a-tom.cz.

Každá z chalup má také svoje logo a razítko; až se do ní s oddílem vypravíš, můžeš si ho na vnitřní stranu obálky tohoto zápisníčku otisknout.

není hořec jako hořec

Většina tomíků asi ví, že Asociace TOM má ve svém znaku vzácnou rostlinku -- hořec. Jeho graficky zjednodušenou podobu můžeš najít na dopisních papírech, na vlajkách asociace, na tričkách, mikinách, snad na všem, co náš spolek vydává tiskem. Víš ale, jak vlastně vypadá ve skutečnosti?

hořec jako symbol
Asociace TOM ČR

hořec jako motiv
mince – 1 eurocentu

Hořec Clusii – *Gentiana Clusii* Perr. et Song, jak ho do knížky Horské rostliny – Alpinky v roce 1942 namaloval výtvarník, mistr Karel Svolinský. V malém herbáři dále stojí: „Nalezneme v Alpách a v Karpatech na skalách a drovinách, někdy též na pastvinách a horských lukách, skoro výhradně na vápencích. Kvete od dubna do června, někdy podruhé na podzim.“

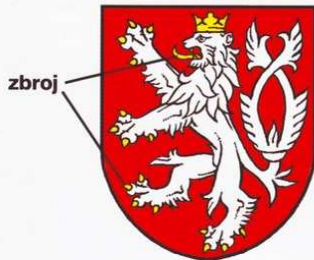
Hořec je v přírodě přísně chráněný, pozor, netrhat!

Státní symboly České republiky

Státními znaky České republiky jsou velký a malý státní znak, státní barvy, státní vlajka, vlajka prezidenta republiky, státní pečeť a státní hymna.

státní pečeť

malý státní znak – červený štít, v němž je stříbrný dvojocasý lev ve skoku se zlatou korunou a zlatou zbrojí

velký státní znak

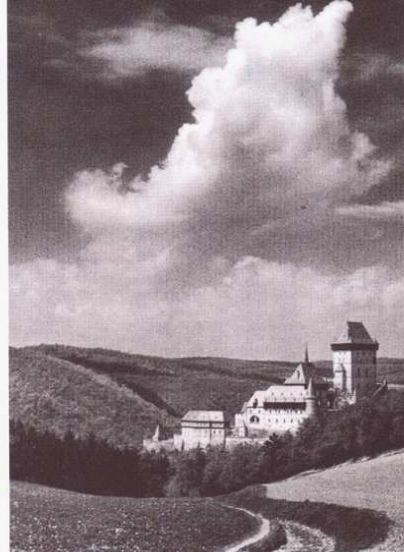
vlajka prezidenta republiky

Kde domov můj

Hudba: František Škroup

Text: Josef Kajetán Tyl

C G7
Kde domov můj,
kde domov můj?
C7 F C
Voda hučí po lučinách,
F C
bory šumí po skalínách,
G7 C
v sadě skví se jara květ,
G7 C
zemský ráj to napohled;
E Ami F
a to je ta krásná země, země
C Ami F#dim
česká, domov můj,
C G7 C
země česká, domov můj!

Píseň byla v roce 1834 napsána do Tylovy hry Fidlovačka.

Česká republika
78 866 km², 10 292 000 obyvatel
(2002), hlavní město Praha

V 1. století n. l. vznikla na území Čech a Moravy Marobudova říše. V 7. století byla vytvořena Sámova říše, snad s centrem na Moravě. Po r. 830 je doložena existence Velkomoravské říše. Po jejím zániku během 10. století Přemyslovci sjednotili český stát, od r. 1212 dědičné království.

V r. 1526 se staly země Koruny české součástí habsburské říše. Po jejím rozpadu se spojily se Slovenskem a Podkarpatskou Rusí v Československo (vyhlášeno 28. 10. 1918). Na základě Mnichovské dohody 30. září 1938 bylo odstraněno české pohraničí a zbytek českých zemí byl okupován od 15. 3. 1939 Německem.

Po 2. světové válce bylo Československo obnoveno (Podkarpatská Rus postoupena 29. 6. 1945 Sovětskému svazu). Na konci roku 1992 zanikla Česká a Slovenská Federativní Republika. Od 1. 1. 1993 je Česká republika samostatným státem.